

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ 17.10.2026

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

[Η γοητεία της συνωμοσίας]

Η Άντρεα Κίττα, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο East Carolina University, στη συνέντευξη που ακολουθεί ρίχνει φως σε ένα από τα σημεία των καιρών που διανύουμε, τις θεωρίες συνωμοσίας, το οποίο μπορεί αφενός να είναι παλαιό, αφετέρου έχει προσαρμοστεί απόλυτα στη σημερινή μας, παγκοσμιοποιημένη, ψηφιακή και ταραγμένη εποχή.

Από πού πηγάζουν οι θεωρίες συνωμοσίας;

Υπάρχουν προφανώς άνθρωποι που είναι «αληθινοί πιστοί» (true believers), οι οποίοι τις εξαπλώνουν επειδή πιστεύουν πως όντως ισχύουν. Ωστόσο, υπάρχουν και κάποιοι που το κάνουν για την πλάκα (επειδή το βρίσκουν αστείο, ή χαίρονται να δημιουργούν χάος), ενώ άλλοι διασπείρουν σκοπίμως παραπληροφόρηση, γεγονός που εξαρτάται συχνά από την κομματική ιδεολογία των συνωμοσιολόγων.

Γιατί είναι τόσο δημοφιλείς;

Οι θεωρίες συνωμοσίας ήταν πάντα μαζί μας, αλλά πλέον είναι ευκολότερη η πρόσβαση σε αυτές χάρη στο Ίντερνετ και τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, που επιτρέπουν σε συνωμοσιολόγους να εξαπλώνουν τις θεωρίες τους ταχύτερα και ευρύτερα από ό,τι παλιά. Ένα πράγμα που προσφέρουν οι θεωρίες συνωμοσίας είναι μια «εξήγηση» για γεγονότα που διαφορετικά θα ήταν τυχαία. Είναι δημοφιλείς επειδή μας δίνουν κάποιον να κατηγορήσουμε -εάν έχουμε έναν κοινό εχθρό στον οποίο μπορούμε να εστιάσουμε, αντί για κάτι πιο «άυλο», όπως ένας ιός, αυτό μας δίνει μια ψευδαίσθηση ελέγχου. Οι άνθρωποι που απειλούνται αναζητούν «ευνόητες εξηγήσεις». Σκεφτείτε τις θεωρίες συνωμοσίας για τον κορονοϊό. Η εναλλακτική στις θεωρίες συνωμοσίες που κυκλοφόρησαν την εποχή της πανδημίας ήταν να αποδεχτείς πως... καμιά φορά συμβαίνουν κακά πράγματα. Αυτό είναι κάτι που πολλοί δυσκολεύονται να αποδεχτούν. Όταν οι άνθρωποι νιώθουν πως έχουν χάσει τον έλεγχο ή ότι απειλούνται, οι θεωρίες συνωμοσίας παρέχουν έναν βαθμό παρηγοριάς και ελέγχου. Γι' αυτό και οι θεωρίες συνωμοσίας ανθίζουν σε καιρούς προβλημάτων.

Τι είναι αυτό που τις κάνει τόσο ανθεκτικές;

Όταν υπάρχει έλλειψη πληροφορίας (όπως η έλλειψη αξιόπιστης πληροφόρησης σχετικά με την προέλευση του Covid-19) εμφανίζονται θεωρίες συνωμοσίας για να καλύψουν το κενό. Εξάλλου, οι θεωρίες συνωμοσίας έχουν... ανοσία στα στοιχεία. Γεγονότα ή επιχειρήματα τα οποία καταρρίπτουν μια θεωρία συνωμοσίας θεωρούνται μέρος της συνωμοσίας. Υπό αυτή την έννοια, οι θεωρίες συνωμοσίας είναι «αυτοσφραγιζόμενες» και πολύ δύσκολο να γκρεμιστούν. Εξάλλου, ψυχολογικές έρευνες υποδεικνύουν πως οι θεωρίες συνωμοσίας έλκουν τους ανθρώπους, για να ικανοποιήσουν ψυχολογικές τους ανάγκες, όπως η ανάγκη για γνώση και βεβαιότητα, η ανάγκη για έλεγχο και αυτονομία και η ανάγκη για αυτοεκτίμηση.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

[Μαθητοκεντρική εκπαίδευση]

Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να προσαρμοστεί στη σημερινή εποχή. Οι μαθητές, το κέντρο κάθε προσπάθειας στην εκπαίδευση, πρέπει να προετοιμάζονται για έναν κόσμο που συνέχεια αλλάζει. Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να αποκομίζει ο μαθητής μέσα από το σχολείο είναι η ικανότητα για κριτική σκέψη, η συγκέντρωση πληροφοριών από πολλαπλές πηγές, η αξιολόγηση των πηγών, η σύνθεση. Η φαντασία, η πρωτότυπη και δημιουργική σκέψη, η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων αποδεικνύονται σήμερα πιο σημαντικές από τις συστηματικές «γνώσεις». Η μάθηση να εστιάζει στον τρόπο μάθησης για έναν κόσμο που συνέχεια αλλάζει και όχι σε αποστήθιση πληροφοριών. Πρέπει να μπορούμε να εμβαθύνουμε στη γλώσσα, τη φιλοσοφία, την ιστορία και την παράδοση. Είναι σημαντικό βέβαια στις μέρες μας να δημιουργούμε χαρακτήρες και προσωπικότητες, να καλλιεργούμε το ήθος και τα ιδανικά, κοινωνική συνείδηση και ευθύνη, είναι το ίδιο σημαντικό με το να έχουμε «γνώσεις».

Σημαντικό και ο καθηγητής, η πηγή έμπνευσης, να διευκολύνει τη διαδικασία μάθησης. Για να το επιτύχουμε είναι απαραίτητο να παρέχουμε ένα περιβάλλον δημιουργικό, ελεύθερο, εκκολαπτήριο νέων ιδεών και νέων προσεγγίσεων, ένα ουσιαστικό ακαδημαϊκό περιβάλλον. Το σημερινό σχολείο μπορεί και πρέπει να βάλει τέτοιους στόχους. Μπορεί να δώσει την εκπαίδευση που χρειάζεται ο μαθητής και το σχολείο του 21ου αιώνα.

Σπύρος Ν. Πολλάλης, Καθηγητής Design, Technology and Management στο πανεπιστήμιο Harvard Graduate School of Design, απόφοιτος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με σπουδές στις ΗΠΑ και διδακτορικό τίτλο από το περίφημο Μ.Ι.Τ. και MBA από το Northeastern University.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Η αχλή¹ της ευτυχίας

Το παρακάτω ποίημα προέρχεται από την ποιητική συλλογή του Μιχάλη Κασσωτάκη, «Στο φως των στοχασμών και των ονείρων». Δημοσιεύτηκε από τις εκδόσεις Γρηγόρη το 2019.

Ο άνεμος σκόρπισε με μανία την αχλή
που σκέπαζε τα πάντα γύρω μας με το πέπλο της
και μας επέτρεπε να βλέπουμε
την πραγματικότητα θαμπά,
να ζούμε με αυταπάτες και με παραισθήσεις.

Και τώρα που η αχλή διαλύθηκε
και ξεγυμνώθηκαν τα πάντα γύρω μας,
ξεχύθηκε η αλήθεια.
Και μεις μείναμε νοσταλγοί της αχλής
που επέτρεπε στον καθένα να βλέπει

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
www.en-dynamei.gr

τον κόσμο, όπως τον ήθελε,
μια προβολή του εαυτού του,
που του γεννούσε ευτυχία.

¹ αχλή: ομίχλη

Θέμα Α

A1. Γιατί οι θεωρίες συνωμοσίας είναι, σύμφωνα με την Άντρεα Κίττα, δημοφιλείς και ανθεκτικές; Να συνοψίσετε τα αντίστοιχα νοήματα του **Κειμένου 1** σε 60-80 λέξεις.

Μονάδες 20

Θέμα Β

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση τα **Κείμενα 1 και 2**, τις παρακάτω περιόδους λόγου, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε περίοδο, τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** (χωρίς αναφορά σε χωρία του κειμένου):

α. Στο **Κείμενο 1**, η ιδεολογική ταυτότητα των ανθρώπων ερμηνεύει τη διασπορά θεωριών συνωμοσίας.

β. Σύμφωνα με το **Κείμενο 1**, οι θεωρίες συνωμοσίας εκλογικεύουν τα γεγονότα.

γ. Σύμφωνα με το **Κείμενο 1**, οι θεωρίες συνωμοσίας αντιμάχονται τα ερευνητικά στοιχεία.

δ. Σύμφωνα με το **Κείμενο 2**, οι νέοι πρέπει να θωρακιστούν με γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να ανταποκριθούν στις μεταβολές της σημερινής εποχής.

ε. Σύμφωνα με το **Κείμενο 2**, η μαθητοκεντρική εκπαίδευση υποσκελίζει τη διαμόρφωση του χαρακτήρα των μαθητών.

Μονάδες 10

B2. Ποια θέση φαίνεται να παίρνει στο **Κείμενο 1** η Άντρεα Κίττα απέναντι στους συνωμοσιολόγους απαντώντας στη δεύτερη και τρίτη ερώτηση («Οι θεωρίες συνωμοσίας ήταν πάντα μαζί μας... ανάγκη για αυτοεκτίμηση»); Να στηρίξετε την απάντησή σας αναφερόμενοι σε ένα σημείο στίξης και ένα σχήμα λόγου (μονάδες 4). Να εξηγήσετε τη λειτουργία τους μέσα στο κείμενο. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

B3. α) «Εξάλλου, ψυχολογικές έρευνες υποδεικνύουν πως οι θεωρίες συνωμοσίας έλκουν τους ανθρώπους, για να ικανοποιήσουν ψυχολογικές τους ανάγκες»: Να μεταφέρετε την περίοδο λόγου του **Κειμένου 1** στην αντίθετη σύνταξη (μονάδες 3) και να επισημάνετε τις αλλαγές που προκύπτουν στη δομή και στο ύφος του λόγου. (μονάδες 2)

B3. β) Να βρείτε στην πρώτη παράγραφο του **Κειμένου 2** («Το εκπαιδευτικό σύστημα... να έχουμε “γνώσεις”») δύο διαφορετικές γλωσσικές επιλογές που χρησιμοποιεί ο καθηγητής, με σκοπό να πληροφορήσει τους αναγνώστες για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης (μονάδες 5) και να εξηγήσετε τι επιδιώκει με κάθε μία επιλογή που κάνει. (μονάδες 5)

Μονάδες 15

Θέμα Γ

Γ1. Πώς αντιλαμβάνονται οι άνθρωποι την ευτυχία στο **Κείμενο 3**; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας, αναφερόμενοι σε τρεις (3) κειμενικούς δείκτες του ποιήματος. Πώς αντιλαμβάνεστε εσείς την ευτυχία στην προσωπική σας ζωή; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

Θέμα Δ

Δ1. Στηριζόμενοι στις ιδέες των **Κειμένων αναφοράς 1 και 2**, σε ένα άρθρο 350-400 λέξεων που θα αναρτηθεί στη σχολική εφημερίδα να εξηγήσετε:

α) για ποιους λόγους, κατά τη γνώμη σας, αυξάνεται στην εποχή μας η πίστη των ανθρώπων σε θεωρίες συνωμοσίας και

β) τα εφόδια που πρέπει να διαθέτει η νέα γενιά για να αντιστέκεται σε αυτές.

Μονάδες 30